

La prostitució i el feminisme

El cos de la dona, i més quan hi ha la seva sexualitat pel mig, mai no podrà ser prou neutral per tractar-lo aïlladament de tot el que hi intervé. Molt sovint oblidem els tabús i les prohibicions heretades

Jenn Díaz

Hi ha un llibre que m'ha fet canviar d'opinió sobre moltes qüestions, i que encara no estan del tot resoltes, i que potser no cal que quedin resoltes del tot. **La prostitució, segons com te la miris, qui te l'expliqui i on hi posis el focus, té diferents lectures des del moviment feminista.**

Quan vaig apropar-me a Virginie Despentes, amb aquell posat una mica *underground* i una promesa de feminisme radical —en el sentit estricte de la paraula—, una mica *punk*, el primer que vaig pensar és que no hi trobaria res que no hagués estat qüestionat abans. I més tenint en compte que el llibre va ser publicat el 2006. Catorze anys de carrers, de mitjans, d'institucions i de dones alçant la veu, ocupant espais que els eren aliens i sortint al carrer a narrar el nou món... són molts anys. I, malgrat tot, *Teoria King Kong* és el llibre que més m'ha fet canviar d'opinió. Per aquest motiu fa algunes setmanes, des del faristol del Parlament de Catalunya, vaig recomanar-ne la lectura al PSC, que ha tancat files amb l'abolicionisme i va introduir el debat —cosa que em sembla fantàstica— entre els grups parlamentaris.

El cos de la dona ha estat utilitzat com a arma de guerra des de temps immemorials, i això ha condicionat els debats

Vaig començar la primera de les lectures, perquè en van unes quantes, creient que era, almenys en el terreny teòric, abolicionista. Sobretot perquè, tal com les dones privilegiades entenem la prostitució, estava prou condicionada: **una mica de moral cristiana, una mica de visió hegemònica, una altra mica de paternalisme i sobretot, sobretot, no haver necessitat mai recórrer a la prostitució per arribar a final de mes.** I aquesta va ser la primera de les premisses que Virginie Despentes em va fer caure avall, ben avall: per què considerem que la prostitució és la darrera de les alternatives per arribar a final de mes? Des de llavors —la primera lectura— n'he parlat amb algunes companyes, i sempre acabo arribant a la mateixa conclusió: el cos de la dona ha estat polititzat i utilitzat com a arma de guerra des de temps immemorials, i això ha condicionat els debats i l'opinió pública. Potser no és tan revolucionària com m'ho va semblar, però potser sí, perquè Despentes el que planteja és senzill i d'una complexitat extraordinària alhora: què fa més indigna la prostitució que netejar fàbriques de sol a sol? O què ens fa creure que la dona que neteja és més lliure, està més emancipada i té més capacitat de tria que la prostituta?

D'entrada, rebutjo la regla de tres. D'entrada. La meva educació no em fa contemplar la prostitució com un ofici més, i, per tant, malgrat la precarietat de totes les feines amb nom de dona que han fet pujar generacions i generacions de dones com jo, la rebutjo. És ben cert que les dones que netegen, o que fan qualsevol altre tipus de feina que no és vocacional, no són tan lliures com ho són les dones que hem triat professió. Però després de la primera lectura no em puc sentir més allunyada de la tesi de Virginie Despentes. Fins que me n'adono. Sí, me n'adono. Que per a mi la prostitució és una mena d'amenaça. No sé ben bé per què, ni sabria determinar on i quan va començar, però les dones que venen el seu cos m'incomoden.

Al principi pensava que el meu abolicionisme venia dictat, únicament i exclusivament, pel tràfic de dones i de nenes amb fins d'explotació sexual. I, de fet, si encara em queda alguna cosa de l'abolicionisme, és precisament per això: pel risc que hi ha que darrere la prostitució s'amagui la màfia, hi hagi tràfic, hi hagi patiment, hi hagi violència. Però, llegint Despentes, i tractant-se del cas d'una dona que ha *triat* ser prostituta, que no ho té com a última opció, **per què segueixo rebutjant la seva idea al voltant de la llibertat de tria?, per què em segueix incomodant la prostitució i tot el que l'envolta?**

Mentre l'esquerra més moderna i jove adopta el regulacionisme com a tesi que més s'ajusta als seus ideals, jo segueixo preguntant-me —lectura rere lectura— què hi tinc amagat, darrere el meu rebuig. I sí, la moral. Me n'adono, tot i que segueixo sense compartir l'imaginari de Despentes, que tinc un problema amb el que m'han inculcat des que vaig néixer, des d'abans de ser-ne conscient i de tenir-ne idea de què és la moral: **sí, per a mi també, malgrat tot, el desig de la dona, el cos de la dona, és un tema tabú.** El desig sexual d'una dona expressat sense complexos seguia incomodant-me d'alguna manera. No dic que tota prostitució tingui relació amb el desig, perquè és innegable que de prostitucions i prostitutes n'hi ha de molts tipus. Però el llibre de Despentes, que està basat sobretot en la seva experiència, em fa pensar-hi: una dona que decideix fer-se puta, portar el seu desig i els límits del seu cos fins al final, em genera la mateixa contradicció que aquella que se sent obligada a prostituir-se. D'això em fa adonar-me el llibre, certament.

La trinxera que és el meu cos ha quedat limitada per moltes idees que, de mica en mica, desfaig. Començo a desfer el sentiment d'amenaça que em provoca la prostitució —insisteixo, sense entrar-hi en detall en qüestions d'explotació i de violència, que hi faré referència més endavant. Començo a ser conscient que la llibertat amb què Despentes ven el seu cos m'incomoda perquè miro el seu cos, el seu desig i la seva exploració amb una moral que no és la meua, però que he assumit com a única i vertadera.

Que una dona faci el que vulgui amb el seu cos és una amenaça per a tothom

Que una dona faci el que vulgui amb el seu cos és una amenaça per a tothom. Em pensava que per a mi no, que ja havia fet prou feina, que em sentia del tot alliberada i podia assumir amb comoditat qualsevol tesi feminista i conscient, pensada i executada amb decisió per una dona en plenes facultats. Però es veu que no. De cop, començo a replantejar-me el meu abolicionisme i arracono la manca de contradiccions. Potser —em dic— el que vols abolir és que l'home s'apropriï una decisió lliure d'una dona que decideix fer-se puta, i no tant la prostitució. **Potser el que vols és que les dones no siguin explotades per homes, però no vols abolir que una dona pugui explotar el seu cos sexualment o com vulgui.** Potser el que vols abolir, finalment, és la dominació de l'home cap a la dona, com en tants altres àmbits de la vida, i has de començar a diferenciar el que és la prostitució del tràfic.

L'abolicionisme, doncs, se'm presenta ple d'esquerdes i de temes sense resoldre. Perquè és també llegint la *Teoria King Kong* que sóc conscient que, de nou, **com sempre, també en el feminisme, les dones privilegiades liderem els debats sense donar veu a les afectades.** No he parlat mai amb cap puta, no sé quins són els motius que les empenyen a prostituir-se, en quines condicions ho fan i si ho canviarien per netejar terres en una fàbrica, tenint una empresa al darrere que els pagui la Seguretat Social. Les posicions del PSC, que mesos després hauré de votar des del Parlament, em semblen cada cop més allunyades del que he descobert de mi mateixa després de la lectura del llibre catorze, catorze!, anys després de ser publicat per primer cop.

El debat, que encara no és tancat i em penso que trigarà molt de temps a tancar-se si és que arriba a

fer-ho, aterra a la institució, després que les assemblees i les reunions des del moviment feminista s'acabin crispant per aquesta i altres qüestions. El cos de la dona, i més quan hi ha la seva sexualitat pel mig, mai no podrà ser prou neutral per tractar-lo aïlladament de tot el que hi intervé, i potser molt sovint oblidem els tabús i les prohibicions que ens vénen heretades de societats que encara cuegen en ple segle XXI. No podem votar, de cap de les maneres, una proposició que negui el dret de les dones a ser prostitutes; no podem abolir la prostitució sense matisos, sense entrar-hi a fons, només perquè el tràfic sigui una realitat. **Si fem un tot amb la prostitució, les dones privilegiades que votem als parlaments dels nostres països estarem abocant les prostitutes dels nostres carrers a ser treballadores il·legals desprotegides pels estats i per les institucions.** Les bones intencions i el proteccionisme són una trampa.

Si la prostitució quedés lliure de màfies i de tràfic, qui som les privilegiades, els sacerdots, tu o jo per negar la moralitat de l'ofici més antic del món?

El dia que l'abolicionisme sigui capaç d'acotar-se millor, d'assumir les seves contradiccions, i deixi de ser tan taxatiu amb les seves tesis, potser ens hi podrem sumar les que canviem d'opinió després de llegir llibres irreverents i políticament incorrectes com el de Virginie Despentes. A mi em sembla que **la regulació no eliminarà tots els mals endèmics de les societats patriarcals, i que la prostitució seguirà sent una trinxera difícil per combatre el masclisme... però el debat no pot ser superficial ni tancat, com sovint marquen les abolicionistes.** A mi, la *Teoria King Kong* em va fer canviar d'idea. No diré en cap cas que la regulació posi fi a la dominació de l'home cap a la dona, ni que abolirà la violència i el tràfic; no penso, en absolut, que sigui la solució ideal, ni que sigui eficient i útil per a totes les prostitutes. L'única cosa que m'atreveixo a dir, encara dubtant i acceptant que cap de nosaltres no té la veritat absoluta, és que cap dona no pot quedar exclosa dels debats que tenim al voltant d'aquest nou món que tot just comença a perfilar-se. Si la prostitució quedés lliure de màfies i de tràfic, de violència, d'il·legalitat i de dominació... qui som nosaltres —les privilegiades, els sacerdots, tu o jo— per negar la moralitat de l'ofici més antic del món?